

TARTALOM

<i>Előszó</i>	7
1. BEVEZETÉS: AZ EGY ÉS A SOK KÖRÜLI VITA	9
2. MI AZ ISTEN? EGYIPTOMI ISTENFOGALMAK	
<i>A netjer</i> alapjelentése	24
<i>A netjer</i> szó használata	32
További alapvető fogalmak isteni hatalmak jelölésére	44
Az „isten” jelző	47
3. AZ ISTENEK NEVEI ÉS EGYMÁSSAL VALÓ KAPCSOLATAIK	
Bevezetés	50
Perszonifikációk	57
Női párok	65
Soknevűség és a nevek hierarchiája	67
Szinkretizmus	70
4. AZ ISTENEK ÁBRÁZOLÁSA ÉS MEGJELENÉSE	
A kezdetek	79
A keveréklény és jelentése	87
Sokalakúság és panteizmus	101
Az istenek „valódi” megjelenésükben	103
Az istenképek és a király	110
5. AZ ISTENEK TULAJDONSÁGAI	
Származás és keletkezés	117
Öregedés és halál	124
Isteni mindenhatóság?	136
Differenciáltság	140
<i>Exkurzus: Az egyiptomi ontológiáról</i>	141
Az isten egyetlensége és nagysága	152

	TARTALOM
6 ■	
6. AZ ISTEN TEVÉKENYSÉGE ÉS AZ EMBER VÁLASZA	161
7. AZ ISTENVILÁG RENDJE ÉS TAGOLÓDÁSA	
Numerikus-genealógiai rendszerek	177
Helyi alapú rendszer	182
<i>Exkurzus: Az istenek lakhelye</i>	185
Szociális alapú rendszer és henoteizmus	188
<i>Exkurzus: Hiányzó logika?</i>	193
<i>Exkurzus: Ehnaton kísérlete</i>	198
8. ÖSSZEGZÉS	204
<i>Rövidítések feloldása</i>	211
<i>Időrendi tábla</i>	215
<i>A legfontosabb istenek jegyzéke</i>	217
<i>A fordító jegyzete</i>	226
<i>Név- és tárgymutató</i>	227
<i>Képmelléklet</i>	237

ELŐSZÓ

Több mint harminc év és számos változatlan utánnyomás után most elérkezett annak az ideje, hogy *Az egy és a sok* átdolgozott formában újra megjelenjen. Ennek kapcsán néhány dolog egyszerűsödött, és a régebbi irodalmi utalásokat újabakkal lehetett helyettesíteni, illetve további forrásokat is bevonhattam.

Az angol fordítás, amely 1982-ben jelent meg és a legtöbb további fordítás alapjául szolgált, nagy segítségemre volt az átdolgozásban, hiszen John Baines nemcsak fordított, hanem számos helyen javított és pontosított is. Az eszmecserét még ezen túl is elősegítette egy sor további tanulmánnyal. Megköszönöm neki és a sok kollégának, aki – egyetértőleg avagy elutasítólag – megnyilatkozott a könyvvel kapcsolatban, és ezáltal segített abban, hogy bizonyos álláspontokat még egyszer átgondoljak és pontosítsak. Külön köszönet illeti Jan Assmant is, aki a kozmoteizmusról és a „mózesi megkülönböztetésről” írt munkái által élénkítette az eszmecserét és egészen új irányokba vezette azt.

A cím bevált és gyakran használt fogalommá lett. Könyvem ezen túlmenően az „Egyről való gondolkodás” mellé, amint azt a himnuszok és varázsszövegek olyan hatásosan kifejezik, a Sokban való örömet is szeretné odaállítani, miként azt a templomok és sírok teszik. Ezekben egyiptomi teológusok – kiknek nevét nem ismerjük, éleselméjűségüket és teremtő fantáziájukat azonban megcsodáljuk – utánajártak a szerteágazó kapcsolatoknak, amelyek az istenek világát áthatják és azt a kozmosz tükrévé teszik. Nekik ajánlom ezt a könyvet.

Bázel, 2005. február

Erik Hornung